

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 6. joulukuuta 2007 (10.12)
(OR. en)**

**16096/1/07
REV 1**

**RECH 422
EDUC 222
COMPET 426**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtetäjä: Pääsihteeristö

Ed. asiak. nro: 15007/07 RECH 358 EDUC 212 COMPET 378

Asia: Neuvoston päätöslauselma yliopistojen nykyaikaistamisesta Euroopan
kilpailukyvyn edistämiseksi globaalissa osaamistaloudessa
– Neuvoston päätöslauselman antaminen

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston päätöslauselman teksti sellaisena kuin se
hyväksyttiin neuvoston (kilpailukyky) 23. marraskuuta 2007 pidetyssä istunnossa.

NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMA,
annettu 23 päivänä marraskuuta 2007,
yliopistojen nykyaikaistamisesta Euroopan kilpailukyvyn edistämiseksi
globaalissa osaamistaloudessa
(2007/C XXX/YY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELIIN tämän asian poliittisen taustan sellaisena kuin se on tämän päätöslauseلمان liitteessä,

VAHVISTAA

1. että on edettävä Euroopan yliopistojen nykyaikaistamisessa ottaen huomioon niiden toisiinsa liittyvät tehtävät koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin alalla. Tämä on keskeinen tekijä Euroopan luodessa tietoon perustuvaa yhteiskuntaa ja taloutta ja parantaessa kilpailukykyään;
2. elinikäisten oppimismahdollisuuksien lisäämisen, korkea-asteen koulutusmahdollisuuksien ulottamisen epätyypillisiin ja aikuisopiskelijoihin ja yliopistojen elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien kehittämisen merkityksen;
3. että on tärkeää edistää naisten mahdollisuuksia luoda tieteellistä uraa;
4. periaatteen, jonka mukaan motivoituneiden ja lahjakkaiden opiskelijoiden olisi voitava hyötyä liikkuvuusmahdollisuuksista sosiaalisesta ja taloudellisesta taustastaan riippumatta, ja tarpeen lisätä paitsi opiskelijoiden, myös tutkijoiden, opettajien ja yliopiston muun henkilöstön liikkuvuutta;
5. että yliopistojen omat rakenteet tarvitsevat riittävästi itsenäisyyttä, parempaa hallintoa ja vastuuvollisuutta, jotta ne voisivat vastata uusiin yhteiskunnallisiin tarpeisiin sekä lisätä ja monipuolistaa julkisen ja yksityisen rahoituksen lähteitä vähentääkseen rahoitusvajetta suhteessa Euroopan unionin pääasiallisiin kilpailijoihin;

6. laadunvarmistuksen merkityksen korkea-asteen koulutuksen tärkeänä muutosvoimana;
7. että yliopistoilla on tärkeä tehtävä, kun ne koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin kautta siirtävät osaamista talouteen ja yhteiskuntaan ja siten lisäävät merkittävästi Euroopan kilpailukykyä, ja että yliopistomaailman ja yritysmaailman yhteistyötä on tiivistettävä.

TOTEAA, että

1. eurooppalaista korkeakoulutusalueetta ja eurooppalaista tutkimusalueetta toteutettaessa on pyrittävä johdonmukaisuuteen;
2. globalisaation luomat haasteet edellyttävät, että eurooppalainen korkeakoulutusalue ja eurooppalainen tutkimusalue ovat kokonaan avoimia maailmalle ja että Euroopan yliopistojen tavoitteena on, että niistä tulee maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiä toimijoita;
3. yliopistojen uudistusta on vauhditettava, jotta koko korkea-asteen koulutusjärjestelmän edistymisen lisäksi edistettäisiin sellaisten eurooppalaisten korkea-asteen oppilaitosten syntymistä ja vahvistamista, jotka voivat tuottaa huippuosaamista kansainvälisellä tasolla;
4. on lisättävä opiskelijoiden, tutkijoiden, opettajien ja yliopiston muun henkilökunnan liikkuvuutta siten, että samalla tunnustetaan, että tällaisesta liikkuvuudesta hyötyvien olisi edustettava laajalti eri sosiaaliryhmiä;
5. elinikäisten oppimismahdollisuuksien lisääminen, korkea-asteen koulutusmahdollisuuksien ulottaminen kaikille, myös epätyypillisille opiskelijoille, ja työllistyvyyden parantaminen ovat korkea-asteen koulutuspolitiikan keskeisiä tavoitteita sekä Euroopan että kansallisella tasolla.

PYYTÄÄ JÄSENVALTIOITA

1. Edistämään huippuosaamista korkea-asteen koulutuksessa ja tutkimuksessa kehittämällä oppilaitoksia ja verkostoja, jotka pystyvät kilpailemaan kansainvälisesti ja houkuttelemaan Eurooppaan parhaita lahjakkuuksia, sekä tarjoamaan kyseisille oppilaitoksille autonomian, jonka turvin ne voivat kehittää koko potentiaaliaan.
2. Edistämään korkea-asteen oppilaitosten kansainvälistymistä kannustamalla yliopistojen riippumattomaan arviointiin ja vertaisarviointiin perustuvaan laadunvarmistamiseen, tehostamalla liikkuvuutta, edistämällä yhteis- ja kaksoistutkintoja sekä helpottamalla pätevyysien ja opiskelujaksojen tunnustamista.
3. Toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, joilla korkea-asteen oppilaitoksia nykyaikaistetaan antamalla niille autonomia ja suurempi vastuuvollisuus, jotta ne voisivat
 - parantaa hallintokäytäntöjään
 - kehittää innovointivalmiuksiaan, ja
 - vahvistaa valmiuksiaan uudistaa opetusohjelmiaan, jotta ne vastaisivat tehokkaammin työmarkkinoiden ja opiskelijoiden tarpeita;ja joilla lisätään mahdollisuuksia päästä korkea-asteen koulutukseen, jolloin voidaan vastata taloudellisen ja teknologisen kilpailukyvyn vaatimukseen ja päästä laajempiin yhteiskunnallisiin tavoitteisiin.
4. Lisäämään korkea-asteen oppilaitosten panosta innovointiin, kasvuun ja työllisyyteen sekä yhteiskunta- ja kulttuurielämään kannustamalla niitä kehittämään ja tehostamaan kumppanuuksia muiden osapuolten, kuten yksityissektorin, tutkimuslaitosten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten sekä kansalaisyhteiskunnan, kanssa;
5. Ottamaan käyttöön konkreettisia kannustimia, joilla korkea-asteen oppilaitoksia rohkaistaan avaamaan ovensa epätyypillisille opiskelijoille ja aikuisopiskelijoille ja kehittämään edelleen rooliaan elinikäisessä oppimisessa siten, että tarvittaessa monipuolistetaan korkea-asteen koulutusjärjestelmää;
6. Kehittämään paremman opiskelu- ja tutkimusympäristön opiskelijoille ja nuorille tutkijoille vahvistamalla hankepohjaista oppimista ja opiskelijoiden varhaista osallistumista tutkimukseen, varsinkin tieteen ja teknologian alalla;

7. Toteuttamaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että opiskelijoiden ja tutkijoiden tukijärjestelmät edistävät mahdollisimman laajaa ja tasapuolista osallistumista liikkuvuusjärjestelmiin. Esimerkiksi korkea-asteen koulutusmahdollisuudet olisi ulotettava koskemaan kaikkia motivoituneita ja lahjakkaita opiskelijoita ja tutkijoita, myös vammaisia, sukupuolesta, tuloista, sosiaalisesta tai kielellisestä taustasta riippumatta. Lisäksi korkea-asteen koulutuksen sosiaalista ulottuvuutta olisi laajennettava tukemalla paremmin opiskelijoita ja tutkijoita EU:ssa ja tarjoamalla tietoa opiskelu-, liikkuvuus- ja uramahdollisuuksista, jotta voitaisiin varmistaa, että kaikilla on optimaaliset mahdollisuudet koulutukseen. Yksi tällaisista toimenpiteistä voisi olla korkea-asteen koulutuksen sosiaalisen ulottuvuuden seuranta, jotta asiasta saataisiin kansainvälisesti vertailukelpoisia tietoja.
8. Lisäämään Euroopan korkea-asteen koulutusjärjestelmien houkuttelevuutta kannustamalla oppilaitoksia hyödyntämään kaikilta osin muun muassa Erasmus Mundus -ohjelman tarjoamia yhteistyö- ja liikkuvuusmahdollisuuksia akateemisen huippuosaamisen edistämiseksi maailmanlaajuisesti;
9. Käyttämään rakennerahastoja korkea-asteen koulutuksen nykyaikaistamiseksi.

PYYTÄÄ KOMISSIOTA tukemaan jäsenvaltioita nykyaikaistamisessa, ja ennen kaikkea

1. Määrittelemään yhteistyössä asiaankuuluvien korkea-asteen koulutuksen ja tutkimuksen sidosryhmien sekä kansallisten viranomaisten kanssa mahdolliset toimenpiteet, joilla vastataan haasteisiin ja joilla pyritään poistamaan esteet, joita Euroopan unionin yliopistoilla on niiden nykyaikaistamisprosessissa ja osallistuessaan täysimääräisesti Lissabonin toimintaohjelman tavoitteisiin.
2. Lissabonin toimintaohjelman puitteissa helpottamaan molemminpuolista oppimista erityisesti Koulutus 2010 -toimintaohjelman ja eurooppalaista tutkimusalueetta koskevan vihreän kirjan seurantatoimien avulla sekä kannustamalla yliopistojen ja elinkeinoelämän/yksityissektorin välisiä kumppanuuksia.

3. Määrittelemään mahdollisia toimenpiteitä, joilla poistetaan opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden Euroopan laajuisen liikkuvuuden sekä erityisesti opintoviikkojen ja tutkintojen vastavuoroisen tunnustamisen tiellä olevia esteitä ja edistetään asiaa koskevien hyvien käytänteiden vaihtoa.

4. Seuraamaan ja arvioimaan seuraavien seikkojen vaikutusta yhdessä kansallisten ohjelmarakenteiden kanssa:
 - ERASMUS -ohjelmaan osallistuvien opiskelijoiden sosiaalinen tausta,
 - ERASMUS -ohjelman osuus nykyaikaistamisessa,
 - ERASMUS MUNDUS -ohjelman osuus Euroopan yliopistojen kansainvälisessä houkuttelevuudessaja raportoimaan tästä jäsenvaltioille vuoden 2008 puoliväliin mennessä.

Poliittinen tausta

- (1) Yhteisön toiminta koulutuksen alalla perustuu perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklaan.
- (2) Lissabonissa maaliskuussa 2000 ja Barcelonassa maaliskuussa 2002 pidetyissä Eurooppa-neuvoston kokouksissa päätettiin asettaa Euroopan unionille strateginen päämäärä, jonka mukaan Euroopan unionista on vuoteen 2010 mennessä tultava maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietopohjainen talous, Euroopan unionin koulutusjärjestelmistä tulee vuoteen 2010 mennessä laatunsa puolesta maailmanlaajuisia esikuvia ja luodaan eurooppalainen tutkimus- ja innovointialue.
- (3) Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien päätöslauselmassa aiheesta "Euroopan aivokapasiteetti liikkeelle: miten yliopistot saadaan hyödyntämään koko potentiaaliaan Lissabonin strategian edistämiseksi"¹ korostetaan uudistusten merkitystä korkea-asteen koulutukselle.
- (4) Hampton Courtissa Isossa-Britanniassa lokakuussa 2005 pidetyssä epävirallisessa huippukokouksessa sekä maaliskuussa 2007 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa Euroopan unionin valtioiden ja hallitusten päämiehet korostivat osaamisen kolmion eli koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin merkitystä Euroopan unionin kilpailukykyyn varmistamiseksi. He pyysivät komissiota määrittelemään konkreettisia toimia, jotka perustuvat komission tiedonantoihin "Yliopistojen rooli tietojen ja taitojen Euroopassa"² ja "Euroopan aivokapasiteetti liikkeelle: miten yliopistot saadaan hyödyntämään koko potentiaaliaan Lissabonin strategian edistämiseksi"³.

¹ EUVL C 292, 24.11.2005, s. 1.

² KOM(2003) 58 lopullinen.

³ KOM(2005) 152 lopullinen.

- (5) Komission toukokuussa 2006 antamassa tiedonannossa ”Tuloksia korkeakoulujen nykyaikaistamisesta: koulutus, tutkimus ja innovaatiot”⁴ viitattiin yhdeksään alueeseen, joilla toteutettavin toimin voitaisiin edistää yliopistojen uudistamista. Kesäkuussa 2006 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa kehoitettiin komission tiedonannon edellyttämiin jatkotoimiin ja kannustettiin jäsenvaltioita edistämään huipputaamista ja tukemaan korkeakoulualan nykyaikaistamista, rakenneuudistusta ja innovointia korkeakoulualan mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja Euroopan tukemiseksi kasvun lisäämisessä ja työpaikkojen luomisessa.
- (6) Komission vihreä kirja vuodelta 2007 "Eurooppalainen tutkimusalue: uudet näköalat" oli pohjana laajalle sidosryhmien kuulemiselle sekä toimielinten väliselle ja julkiselle keskustelulle. Siinä korostetaan, että yliopistojen ja tutkimuslaitosten osuutta huipputaamisen edistämiseksi on vahvistettava.
- (7) Nk. Ahon raportissa innovatiivisen Euroopan luomisesta vaaditaan innovoinnin alalla vahvempaa vuorovaikutusta yliopistojen ja muiden toimijoiden välille.
- (8) Hallitustenvälinen Bolognan prosessi, johon osallistuu 46 maata, on osaltaan edistänyt Eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen kansainvälistä kilpailukykyä ja sen joidenkin näkökohtien uudistamista, mukaan lukien toimenpiteet, joiden tavoitteena on lisätä liikkuvuutta ja Euroopan kansalaisten työllistyvyyttä eurooppalaisen korkeakoulutusalueen perustamisen avulla.
- (9) Elinikäisen oppimisen toimintaohjelman perustamisesta 2007–2013 15. marraskuuta 2006 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 2006/1720/EY⁵ perustuu siihen oletukseen, että edistyksellinen osaamisyhteiskunta on avain korkeampiin kasvun ja työllisyyden lukuihin ja että yleissivistävä ja ammatillinen koulutus ovat Euroopan unionin painopistealoja Lissabonissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

⁴ KOM(2006) 208 lopullinen.

⁵ Päätös N:o 1720/2006/EY, EUVL L 327, 24.11.2006, s. 45.

- (10) Elinikäisen oppimisen ohjelmaan kuuluvalla Erasmus-ohjelmalla on kaksi tavoitetta: tukea eurooppalaisen korkeakoulutusalueen toteuttamista sekä lisätä korkeakoulutuksen ja korkeasteen ammatillisen koulutuksen panosta innovointiprosessissa. Niiden saavuttamiseksi se tukee erityisesti yliopistojen henkilöstön ja opiskelijoiden mittavaa liikkuvuutta sekä monenvälisiä hankkeita ja verkostoja, jotka keskittyvät innovointiin, kokeiluihin, uusien käsitteiden ja valmiuksien kehittämiseen sekä Euroopan korkea-asteen oppilaitosten uudistamiseen.
- (11) Euroopan yhteisön seitsemännestä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmasta (2007–2013) 18. joulukuuta 2006 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös, sekä erityisohjelma 'Ideat' ja siihen perustuva Euroopan tutkimusneuvosto tarjoavat tärkeitä uusia välineitä, jotka vaikuttavat Euroopan yliopistojen tutkimustoimintaan.
- (12) Komissio teki marraskuussa 2006 ehdotuksen Euroopan teknologiainstituutin perustamisesta⁶ edistämään integroitua innovointi-, tutkimus- ja koulutustoimintaa, ja kilpailukykyneuvosto muodosti yleisnäkemyksen ehdotuksesta 25. kesäkuuta 2007 pidetyssä istunnossaan.
- (13) Komission ehdotuksella Erasmus Mundus -ohjelman jatkamisesta vuosina 2009–2013 pyritään parantamaan korkea-asteen koulutuksen laatua ja edistämään kulttuurienvälistä ymmärrystä. Samalla lisätään Euroopan korkea-asteen koulutusjärjestelmien houkuttelevuutta ja akateemista huippuosaamista kolmansien maiden kanssa tapahtuvalla innovatiivisella ja laajamittaisella yhteistyöllä.
- (14) Komission panoksessa Lissabonissa 18.–19. lokakuuta järjestettyyn valtioiden ja hallitusten päämiesten tapaamiseen "The European Interest: Succeeding in the age of globalisation" ja erityisesti sen osassa "More R &D and innovation" painotettiin korkea-asteen koulutuksen nykyaikaistamisen merkitystä Lissabonin strategian ulkoisessa ulottuvuudessa.

⁶ KOM(2006) 604 lopullinen/2.